

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

اصل احتیاط

جلسه ۵۷

استاد وافی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

المسألة الاولى: دوران الامر بين الاقل و الاكثر لاجل فقدان النص

زمانی که شک کنیم در جزئیت یا شرطیت چیزی در نماز، پس واجب مردد می شود بین اقل (مثل نماز بدون سوره) و بین اکثر (مثل نماز همراه با سوره)، آیا اتیان به اکثر مجرای برائت است یا احتیاط؟ نظر مختار برائت است عقلا و شرعا

عقلا برائت جاری می کنیم به دلیل: قبح عقاب بلا بیان

شرعا برائت جاری می کنیم به دلیل: حدیث رفع

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

استدلال القائلین بالاحتیاط:

اشتغال یقینی لازمه اش برائت یقینی است و برائت یقینی حاصل نمی شود مگر بوسیله اتیان اکثر، مثل زمانی که دایر است امر نماز قضا شده بین مغرب و عشاء که واجب است هر دو نماز را بخوانیم.

اشکال: بین این دو مثال (نماز با سوره یا بدون سوره و نماز قضایی که شک داریم مغرب بوده یا عشاء)

فرق است به اینکه در دومی علم اجمالی وجود دارد که با تأمل کردن هم از بین نمی رود ولی در مثال

اول وجوب اقل را یقین داریم و شک در اکثر است، پس متیقن را انجام داده و در مشکوک برائت جاری

می کنیم.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

المسألة الثانية: دوران الامر بين الاقل و الاكثر لاجل اجمال النص

زمانی که واجب مردد شود بین اقل و اکثر بخاطر اجمال نص، مثل زمانی که دلیلی دلالت کند بر غسل ظاهر بدن و شک کنیم اجزائی مثل داخل گوش و بینی آیا داخل در ظاهر هستند یا خیر، که حکم در

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

این مورد هم مانند حکم سابق است.

المسألة الثالثة: دوران الامر بين الاقل و الاكثر لاجل تعارض النصين

زمانی که دو نص تعارض کنند در جزئیت یک شیء، بطوری که یک نص شیء را جزء واجب بداند و نص دیگر آن را جزء واجب نداند، در این صورت به تخییر عمل می کنیم.

المسألة الرابعة: دوران الامر بين الاقل و الاكثر في الشبهة الموضوعية

زمانی که شک کنیم در جزئیت شیئی برای واجبی، از جهت مشتبه بودن موضوع خارجی در این مورد نیز برائت جاری می شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

حكم الشك في المانع و القاطع

مراد از مانع: آنچه شارع وجودش را مخلّ در واجب قرار داده است مثل نجاست لباس برای نماز.
مراد از قاطع: آنچه شارع وجودش را قطع کننده هیئت استمراری واجب قرار داده است مثل فعل کثیر که برهم زننده هیئت نماز است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اگر در مانعیت یا قاطعیت شیئی شک کنیم مثل زمانی است که در جزئیت یا شرطیت یک شیء شک می کنیم و در همه این موارد برائت جاری می شود.